

تأثیر طراحی در راحتی لباس کار یکسره

رضا شمسایی^{1*}، میثم زارع زاده²، علی اصغر علمدار³، پدرام پیوندی⁴

¹ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه یزد، ² دانشجوی کارشناسی دانشگاه یزد، ³ دانشیار دانشگاه یزد، ⁴ استادیار دانشگاه یزد،

* Reza_shamsaei@yahoo.com

چکیده

در محیط صنعتی تماس با حریر، حرارت زیاد، فلز مذاب، مواد شیمیایی سوزاننده، درجه ی حرارت زیاد و کم، ضربات بدنی، بریدگی ناشی از مواردی که حمل می شوند و سایر خطرات، اغلب تماس کاری نامیده شده است. لباس های اختصاصی کار برای کاهش اثرات این خطرات قابل دسترس می باشند. لباس کار باید با توجه به خطراتی که در حین کار برای کارگر مربوطه پیش می آید انتخاب شده و به ترتیبی باشد که از بروز خطرات تا حد ممکن جلوگیری نماید. در این تحقیق تأثیر طراحی بر راحتی پوشاک کار یکسره بررسی شد و برای این منظور ابتدا از 80 نفر از کارگرانی که از لباس کار یکسره استفاده می کردند یک نظرخواهی اولیه صورت گرفت. بر این اساس به مشکلات لباس کار یکسره پی بردیم. سپس طبق این مشکلات 7 طرح داده شد و با توجه به مشورت با کسانی که در زمینه تولید لباس کار یکسره کار می کردند و تهیه الگوی لباس کار یکسره، 4 طرح داده شده عملی شد. 2 طرح عملی شده در اختیار 20 نفر از کارگران شهرداری، 1 طرح آن در اختیار 10 نفر از کارگران ایران خودرو و 1 طرح دیگر در اختیار 10 نفر از کارگران هلال احمر هرکدام بمدت 2 روز قرار گرفت. سپس مجدداً از این افراد نظر خواهی به عمل آمد تا از بر طرف شدن مشکلات لباس کار اطمینان حاصل شود.

نتایج حاصل از این تحقیق نشان می دهد که اکثر کارگران از طرح ها رضایت داشته اند و مشکلات آنها را تا حدود زیادی برطرف کرده است.

Abstract

In industrial environment contact with fire, high heat, molten metal, caustic chemicals materials, high temperature and low, physical blows, lacerations arising from items that are shipped and other risks, most of us are called to do. Special work clothing for reducing the effects of these risks are available. Work clothes should be given the dangers that occurs during work for the workers selected and who were the possible hazards to prevent.

In this study the influence of design in the comfort of work clothing was review and For this purpose, first of 80 workers who made use of work clothing doen a preliminary survey. The following took up the problems of work clothing. Then according to this problems were given seven plan and with attention to consult with those who worked in production work clothing and supply pattern of work clothing, four plan were given practical. 2 practical plan provided for 20 people of municipality workers, one plan provided for 10 workers of Iran Khodro and 1 other plan provided for 10 workers of the Red Crescent, each for 2 days were. Then again was Poll of the people on hand to ensure the work clothing problems.

The results of this study show that most workers are satisfied from plans and their problems have been largely resolved.

واژه های کلیدی: لباس کار یکسره- راحتی - طراحی

1- مقدمه

در پاره ای اوقات کنترل بخش مهمی از حوادث و عوامل زیان آور شامل عوامل شیمیایی، فیزیکی، مکانیکی و بیولوژیکی در منبع تولید و همچنین در مسیر انتقال عملی نبوده و یا بسیار مشکل می باشد. تنها راه حل باقی مانده

تجهیز پرسنل به وسایل حفاظت فردی مناسب و استاندارد خواهد بود. برای اینکه وسایل حفاظت فردی بتوانند بالاترین سطح ممکن حفاظت را تأمین کنند. لازم است که بطور مناسب انتخاب شده، به بهترین نحو ممکن نگهداری و بطور صحیح و مداوم مورد استفاده قرار گیرند (1). لوییجی کولانی از جمله افرادی است که در زمینه طراحی لباس کار فعالیت هایی انجام داده است وی در سال 1990 طراحی یونیفرم های جدید هواپیمایی سوئیس را انجام داد و در سال 2003 طراحی یونیفرم های پلیس هامبورگ المان را انجام داد و برنده ی چندین جایزه معتبر طراحی شده است (2).

2- روش تحقیق

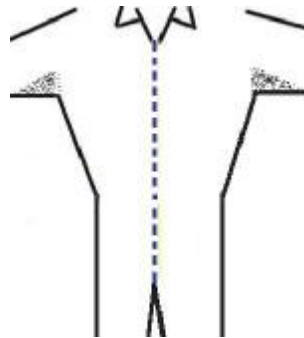
در این پروژه ابتدا انواع لباس کار، خصوصیات کلی آنها، مدل های موجود، انواع دوخت و بخیه (3)، الگوی لباس کار یکسره ساده، تعریف و مراحل طراحی (4)، مراحل تولید و چرخ خیاطی های مورد استفاده در خط تولید بیان شده است و سپس با نظر خواهی که از 80 نفر کارگر به عمل آمد، مشکلات اساسی لباس کار یکسره مشخص شد که این مشکلات عبارتند از:

جدول 1- مشکلات لباس کار یکسره

ردیف	توضیحات	درصد
1-	در هنگام خم شدن و تحرک، لباس آزادی کمتری دارد و فشار زیادی به شانه ها و کمر می آورد.	80%
2-	عدم احساس راحتی کارگر در لباس بویژه بالا تنه به دلیل تنگ بودن	52%
3-	عدم دوخت مناسب و محکم برای لباس کار	58%
4-	ایجاد مشکل برای کارگر برای استفاده از سرویس بهداشتی. یعنی کارگر باید ابتدا لباس کار خود را کامل بیرون آورد.	85%
5-	تهویه نامناسب لباس	77.5%
6-	ساییدگی بیش از حد در قسمت زانوها و فاق شلوار	34%
7-	پوشیدن و در آوردن لباس برای آنها سخت و زمان بر است.	80%
8-	در تابستان بدلیل گرمی هوا و تهویه نامناسب لباس کارگر دچار مشکل می شود به همین دلیل کارگران ترجیح می دهند از این لباس در زمستان استفاده کنند.	73%

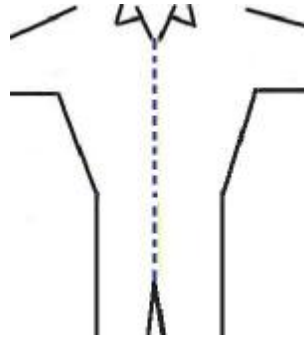
سپس با بررسی این مشکلات به ارئه طرح های نوین برای رفع این مشکلات پرداختیم که با مشورت باتولیدی های لباس کار چهار طرح عملی، به شرح زیر می باشد:

طرح (1) گذاشتن پارچه توری در زیر بغل ها: این طرح سبب می شود تا کارگر در هنگام تحرک از تهویه بهتری برخوردار باشد و تعرق، کمتر معضل کارگر باشد. عکس این طرح در شکل زیر آورده شده است:

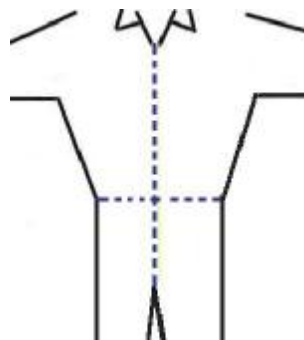
شکل 1- قسمت جلوی طرح توری دار در زیر بغل

طرح 2) تعبیه یک سرتاسری از پایین یقه تا پشت باسن: این طرح برای استفاده راحت کارگر از سرویس بهداشتی می باشد و نباید برای رفتن به سرویس بهداشتی کل لباس را از تن بیرون بیاورد. عکس این طرح در شکل زیر آورده شده است:

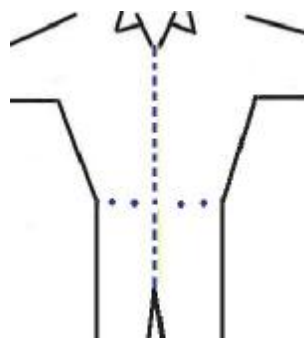
شکل 2- قسمت جلوی طرح زیپ سرتاسری از پایین یقه تا پشت باسن

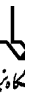
طرح 3) گذاشتن زیپ در دور کمر و قرار دادن پارچه اضافی در زیر آن: (عرض پارچه اضافی 18 سانتی متر) این نوع لباس کار برای این طراحی شده است تا در هنگام خم شدن کارگر فشار کمتری به شانه ها و کمر وارد شود. عکس این طرح در شکل زیر آورده شده است:

شکل 3- قسمت جلوی طرح زیپ در دور کمر و قرار دادن پارچه اضافی در زیر آن

طرح 4) استفاده از دکمه به جای زیپ در دور کمر و قرار دادن پارچه اضافی در زیر آن: (عرض پارچه اضافی 18 سانتی متر) این نوع لباس کار برای این طراحی شده است تا در هنگام خم شدن کارگر فشار کمتری به شانه ها و کمر وارد شود. عکس این طرح در شکل زیر آورده شده است:

شکل 4- قسمت جلوی طرح دکمه در دور کمر و قرار دادن پارچه اضافی در زیر آن دو طرح (3 و 4) را در اختیار 20 کارگر شهرداری، طرح (2) را در اختیار 10 کارگر ایران خودرو و طرح (1) را در اختیار 10 کارگر هلال احمر هرکدام به مدت 2 روز قرار دادیم تا از طریق فرم 2 نظرخواهی از برطرف شدن این مشکلات اطمینان حاصل کنیم.

3- نتایج و بحث

بر اساس پرسشی که از طریق فرم 2 نظرخواهی از کارگرانی که از طرح های عملی شده استفاده کردند به این نتایج رسیدیم که :

- 1- حدود 80% از کارگران شهرداری که از طرح گذاشتن زیپ در دور کمر و قرار دادن پارچه اضافی در زیر آن استفاده کردند از این طرح رضایت داشته اند.
- 2- حدود 70% از کارگران شهرداری که از طرح استفاده از دکمه به جای زیپ در دور کمر و قرار دادن پارچه اضافی در زیر آن استفاده کردند از این طرح رضایت داشته اند.
- 3- حدود 70% از کارگران ایران خودرو که از طرح گذاشتن یک زیپ سرتاسری از پایین یقه تا پشت باسن استفاده کردند از این طرح رضایت داشته اند.
- 4- حدود 40% از کارگران هلال احمر که از طرح گذاشتن پارچه توری در زیر بغل ها استفاده کردند از این طرح رضایت داشته اند.

4- نتیجه گیری

به طور کلی می توان گفت که از میان طرح های دوخته شده که در اختیار کارگران قرار دادیم دو طرح تعبیه زیپ سرتاسری برای استفاده ی راحتتر از سرویس بهداشتی و تعبیه زیپ در دور کمر و گذاشتن پارچه اضافی در زیر آن برای کاهش فشار به شانه ها و کمر در هنگام خم شدن و فعالیت بیشتر، رضایت کارگران را جلب کرده است. زیرا تا حدود زیادی بر طرف کننده مشکلات اساسی آنها بوده است.

از طرفی لازم به ذکر است که دلیل برتر بودن طرح تعبیه زیپ در دور کمر به جای دکمه تنها استفاده راحت کارگر از آن (باز و بسته کردن راحت آن) می باشد در حالیکه دکمه هم ارزانتر است و هم تعویض آن راحتتر می باشد.

مراجع

1-David j.tyler carr and latham ,technology of clothing manufacture, fourth edition,2000

2-<http://www.colani.ch>,12 february 2012.

3-نمیریان، بهنام، تکنولوژی تولید پوشاک، چاپ اول، یزد، دانشگاه ازاد اسلامی یزد، 1385

4-دبیریان، هادی، خیر ابادی، هادی، مدیریت و تکنولوژی تولید پوشاک، چاپ اول، تهران، انتشارات جهاد دانشگاهی واحد صنعتی امیر کبیر تهران، 1386